

ورای اینترنت

اینترنت و گستره جهان نو

ویژگی‌ای که زمانه ما را از دیگر دوران‌ها متمایز می‌کند، طرز فکر بی طرفی است که همه تفاوت‌های مرتبه‌ای و ارزشی را با هم برابر و تمام تفاوت‌های کیفی را هم سطح می‌کند. همه چیز یکسان است؛ یعنی دیگر چیزی آن قدر اهمیت ندارد که کسی بخواهد برایش بمیرد. نیچه این وضع مدرن را نیهیلیسم نامید.

متفکران متقدم‌تر، تقصیر این هم سطح‌سازی را به گردن چیزی می‌اندازند که آن را عوام می‌نامند. به نظر آن‌ها، نیروی شری که

و کم شدن گستره حضور اجتماعی آن‌ها را در پی داشته است. آن‌ها نتیجه می‌گیرند که حضور واقعی انسان برای دیگران از بین رفته است.

این کشف دور از انتظار نشان می‌دهد که فقدان حضور فیزیکی کاربران اینترنت، پیامدهایی ژرف و پیش‌بینی نشده داشته است. به گفته افراطی‌ترین شیفتگان اینترنت، نوید بلند مدت اینترنت این است که به زودی می‌توانیم از محدودیت‌هایی که بدنمان بر ما تحمیل کرده، فراتر رویم.

اینترنت، نوع جدیدی از ابداع تکنولوژیک است؛ نوعی که درست جوهر تکنولوژی را آشکار می‌کند. تاکنون به طور معمول وسایلی که مخترعان می‌ساختند، در خدمت نیازهایی قرار می‌گرفتند که تا آن وقت شناخته شده بودند و بعد، پیامدهای جنبی غیرمنتظره‌ای هم پیدامی‌شد.

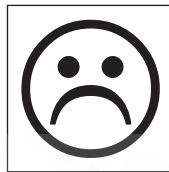
پژوهشگران از کشف این نکته تعجب کردند که مردم با دسترسی به WWW، احساس نومیدی و انزوا می‌کنند و استفاده بیش‌تر از اینترنت، کاهش ارتباط با اعضای خانواده

مجله ادبیات و زبان

جادوی چشم شیشه‌ای شده‌ایم

مجلات را ورق می‌زنی؛
تیتراهای درشت و رنگی همه از یک چیز سخن می‌گویند:
- زندگینامه کامل یانگوم
- یانگوم ازدواج نکرده
- یانگوم به تهران می‌آید
- یانگوم چند بار تا مرز ازدواج پیش رفته

- یانگوم محبوب دل ایرانیان
مُخت سوت می‌کشد از این همه تکرار نام «یانگوم»
کیوسک‌ها پر شده‌اند از عکس‌ها و پوسته‌های رنگی‌اش
و سایت‌ها پر از تیتراهای فریبنده‌اند
«فروش CD سانسور نشده جواهری در قصر»؛
و پر از عکس‌هایی که نمی‌دانی چرا این‌قدر زیاد شده‌اند...
او را نماد مقاومت و فداکاری و صبر می‌نامند!

زنی که با تمام موانع پیش رویش می‌جنگد و به پیروزی می‌رسد
یاد «اوشین» می‌افتی و سال‌های دوری‌اش از خانه!
چه قدر پراهمیتند این عناوین برای مردمان...
افسوس که هنوز مردم، اوشین را به خاطر دارند
و رنج‌هایی را که ساخته ذهن کارگردان بود...
اما غافلند از رنج‌کشان حقیقی...

زنانی که سال‌هاست در همسایگی شانند
تنهای تنها...
مادرانی که صبر و استقامت را از پا درآوردند
و فداکاری را شرم‌نده کردند
زنانی که سال‌هاست با سرفه‌ها و آثار شیمیایی همسرانشان مأنوسند
نوعروسانی که فردای شب زفاف، بیوه شدند
اما هنوز پای لبیکشان ایستاده‌اند...

مادرانی که رنج پدر بودن را با عطوفت مادری به هم آمیختند
تا کودکانشان سایه خیالی پدر را حس کنند
چه زخم زبان‌ها که حتی خمی به ابرویشان ننشانند...
عجبا که جادوی چشم شیشه‌ای شده‌ایم
و غافل از گنجینه‌های ایرانی
کجاست گلویی که فریاد کند
این همه مظلومیت را...

حامی عامه است و آن را گسترش می‌دهد،
مطبوعات است. آن‌ها هشدار می‌دهند که
مطبوعات، اروپا را به بن‌بستی خواهند کشاند
که سال‌ها در آن خواهد ماند؛ اما بقیه نژاد
بشری چیزی را ابداع می‌کنند که سرانجام بر
آن طبوعات مسلط خواهند شد.

اشارات متفکران در توجه دادن به مسأله
بفرنجی چون ساحت عمومی و عوام، در
دوران ما نمود بیش‌تری یافته است. اینترنت
سرمدار نخستین مفهوم عامه و ساحت
عمومی در روزگار معاصر ماست؛ و این
یعنی روش استفاده ما از فن‌آوری‌هایی چون
اینترنت باعث بروز تغییراتی در ما می‌شود،
به گونه‌ای که حتی از چگونگی وقوع این
تغییر نیز آگاه نیستیم. بنابراین، باید بفهمیم
که اینترنت برای ما چه می‌کند و در طی
روندش چه خواهد کرد.

کار اینترنت در مورد معنا، آن است که
زندگیمان را بدتر می‌کند. زندگی روی وب
جذابیت دارد؛ چون آسیب‌پذیری و تعهد را
حذف می‌کند. اما این نبود شور و شوق، معنا
را از میان خواهد برد.

باید دانست که ابزار، خنثا نیستند و اینترنت،
تعهد شخص را در دنیای اجتماعی و
جسمانی کم می‌کند. این کاهش تعهد، به
نوبه خود، درک از واقعیت و معنا را در
زندگی شخص کاهش می‌دهد. در واقع،
گویا هرچه بیش‌تر از اینترنت استفاده کنیم،
بیش‌تر به دنیای غیرواقعی، تنها و بی‌معنای
کسانی کشانده می‌شویم که می‌خواهند از
دردسرهای جسم بگریزند.

منبع

باگدیکیان، بی. اچ.، انحصار نوین رسانه‌ای، ترجمه
علیرضا عبادتی، تهران، روایت فتح ۱۳۸۶
دریفوس، هیوبرت، درباره اینترنت، ترجمه علی فارسی
نژاد، تهران، ساقی، ۱۳۸۳
S. Kerekegaard, Journals and Papers,
۴۳. No. ۲, Indiana University Press, Vol
J. Habermas, The Structural Transformation
۱۹۸۹. of The Public Sphere, MIT Press